

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Solvitur præcipua objectio, petita ex verbis Christi Matthæi II. væ tibi
Corroziã, &c. seu ex comparatione Judæorum cum Tyriis

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

individuum actus mali & peccaminosi, in quo interdum reperitur quaedam malitia distincta, ab illa quae illi convenit ex sua ratione specifica & essentiali: puta malitia quae sumitur ex intentione actus, vel ex circumstantiis aggravantibus intra eandem speciem: si standum sit illorum principiis, sequitur voluntatem hominis determinari à Deo ad aliquam specialem malitiam & deformitatem, ad quam seipsam non determinat; & consequenter illum esse causam & authorem peccati. Has rationes futius prosequemur Tractatu sequenti, quando agemus de divinis decretis, & praedestinationibus. Alia verò inconvenientia quae sequuntur ex scientia media, & ad mysterium praedestinationis spectant, in Tractatu de praedestinatione exponuntur.

Disp. 3.
art. 3.
§. 3.

Disp. 4.
art. 1.

ARTICULUS VII.

Convelluntur fundamenta scientiae mediae?

Multi ex Recentioribus, magno labore & Apparatu congerunt, & accumulunt plurima Scripturae, & Sanctorum Patrum testimonia, ad probandum dari in Deo certam & infallibilem futurorum conditionatorum notitiam; ut videri potest apud Suarez, Ruizium, Martinum; aliosque Societatis Theologos. Verum inutiliter laborant, in probatione ejus rei quam non negamus, & punctum difficultatis hujus celeberrimae quaestiones nequaquam attingunt. Nam, ut initio praecedentis disputationis ostendimus, parva aut ferè nulla, apud Thomistas est difficultas, & controversia, de cognitione horum futurorum; sed tantum de modo illius, seu de medio in quod fundatur. Queritur enim, an cognoscantur ante omne decretum Dei liberum, in eorum veritate objectiva, vel in comprehensione liberi arbitrii creati, aut solum in ipso decreto, subjektivè absoluto, & objectivè conditionato? Totum ergo argumentorum pondus, contra necessitatem hujus decreti librandum est.

§. I.

solvitur praecipua obiectio, petita ex verbis Christi Matthaei 11. Va tibi Corozain &c. seu ex comparatione Judaeorum cum Tyrus.

EX hoc Scripturae testimonio desumunt Adversarii argumentum, quod valde extollunt & magnificant, ac *lydium lapidem* appellant. Sic enim arguunt. Deus cognovit infallibiliter Tyrorum conversionem futuram, sub conditione miraculorum Christi: At illam non cognovit in decreto efficaci & praedeterminante: Ergo eam cognovit antecedenter ad tale decretum, per scientiam mediam. Major constat ex dictis initio praecedentis disputationis, ubi ostendimus, Deum habere certam & infallibilem futurorum conditionatorum notitiam. Minor autem probatur. In hoc testimonio continetur nos simplex praedictio, sed oburgatio incredulitatis Judaeorum; non absolute, sed comparative ad Gentiles, qui eidem miraculis visis, magna poenitentiae signa dedissent: At oburgatio illa, saltem ut comparativa, foret injusta, si poenitentia Gentilium in statu conditionato fuisset à Deo cognita in decreto efficaci: Ergo talis poenitentia non fuit à Deo cognita in decreto efficaci. Major est evidens, Minor probatur. Illa increpatio est injusta, cui potest adhiberi justa responsio: At si Deus decrevisset Gentiles praedeterminare ad poenitentiam, ex hypothese praedicationis Christi, posset Judaei justam adhibere responsionem, scilicet,

idèd nos poenitentiam non egimus, visis miraculis Christi, quia non habuisti illud efficac decretum erga nos, quod habuisti erga Gentiles; & si habuisses illud, nos quoque poenitentiam egissemus: Ergo talis increpatio fuisset injusta.

Confirmatur primò: Ut comparativa increpatio justa sit, debet esse aequalitas inter extremae comparationis: unde increparetur injustè unus servus praeter alios, eò quod unus mille argenteos recipiens, fuisset alios mille lucratus; & alter centum accipiens, non fuisset lucratus mille. Item injustè increparetur miles malè armatus, exemplo alterius armis validioribus instructi; eò quod illi paria non fecisset, nec ita fortiter pugnavisset. At supposito efficaci decreto circa poenitentiam Gentilium, & eodem negato erga Judaeos, non servaretur aequalitas inter illos: Ergo nec salvaretur justa increpatio, saltem comparativa.

Confirmatur secundo: Si miracula & praedictio Christi non essent circa utrumque extremum aequalia, sed majora respectu Gentilium, non esset justa comparativa increpatio; eò quod Judaei, minoribus visis miraculis, non converterentur, bene ramen Gentiles, visis majoribus: At inaequalitas orta ex efficaci decreto, illis concessa, & aliis negato, major est, quam quae nascitur ex inaequalitate miraculorum Christi; cum fortius moveat decretum, & gratia efficaci ex illo proveniens, utpote determinans intrinsecè ad actum, quam miracula inducentia solum persuasivè & moraliter: Ergo ut justa sit & prudens comparativa illorum increpatio, non debent inaequales in decreto supponi.

Hoc argumentum a deo efficax reputant Adversarii, tantumque in eo sibi adesse praesidium putant, ut vix curent alia Scripturae testimonia adducere, & tanti faciant querelas peccatorum, ut illis compescendis, nihil dubitent totum caput salutis ad humanam voluntatem revocare, totumque divinae gratiae sufficientis & efficacis discrimen, ab innata libertate, quae quilibet se discernit, desumere. Sed tria nobis suppetunt gravissima, quibus vis hujus objectionis enervetur, eaque passis perstringam.

Respondeo ergo primò, Apostolum ad Romanos 9. eandem sibi objecisse difficultatem: nam cum statuit hanc veritatem: *Ergo cuius vult Deus miseretur, & quem vult indurat*, statim objicit sibi quod ex Adversariis retulimus: *Dicit itaque mihi, quid adhuc queritur? Et responder: O homo tu quis es qui respondeas Deo! Vis objectionis eadem profusus est cum relata ex defensoribus scientiae mediae, sed paucioribus verbis comprehensa. Itaque dicit mihi, quid adhuc queritur? Id est inique arguor, quod non respueim, & peccati deleruerim; hoc enim mihi imputandum non est, cum mihi defuerit gratia efficax, sine qua non possum converti, nec peccatum deserere. Ea tota ratio injustae querimoniae peccatorum: quasi reprehendi nequeat peccator in malo pertinax, cui denegata sit gratia naturae suae efficax; & tunc tantum justa sit reprehensio, cum omnibus confertur gratia communis sufficiens, quam quisque ex innata libertate reddat efficacem aut inefficacem? Quasi verò hunc acutissimum sensum Apostolus non viderit, & quod nocturne & vespertilioes videt, Doctorum Aquila non perpexerit, nec Prosper fidelissimus ejus discipulus, qui i. de vocatione Gent. cap. 25. profiteretur, hujus quaestiones profunditatem non posse solvi per humani arbitrii velle vel nolle. Unde sumitur gravissimum argumentum*

argumentum contra scientiam mediam: vel enim A
latuit Paulum, Augustinum, & Prosperum, dis-
crimen gratiæ faciendum ante omne decretum
Dei, ex prævisione consensu per scientiam me-
diam, vel illis innocuit? Si primum, suspecta, imò
damnanda est ea Theologia, quam Apostolus,
& illi SS. Patres, divinæ gratiæ acerrimi vindi-
ces, & fidei Athletæ & Atlantes, fortissimi, pe-
nitentiis ignorarunt; & cum Bernardo dicendum:
Quid ergo tu (Molina) quid melius offers, quid
solutius invenis, quid secretius tibi revelatum
scias, quod tot præverit sanctos, & effuge-
rit sapientia. Si secundum, quâ ratione, aut quâ
conscientia potuit Paulus, & gravi huic scanda-
lo averteudo prætermittere, nedum idoneam,
sed etiam necessariam scientiam mediam, & to-
tam difficultatem admirationis solvere, & ad
omnipotentissimam Dei voluntatem recurrere?
Certe reus erit detenta & oppressa veritatis in
implicitate, ejusdemque criminis quò ipse Philo-
sophos Gentiles accusat cap. i. Epistola ad Ro-
manos. Eiusdem criminis conficos habebit Au-
gustinus & Prosperum, quorum hic primus to-
to libro de correptione & gratiâ, hanc difficile
questionem pertractat, & ne leve quidem ve-
ligium indicat scientiæ mediæ, aut gratiæ, quo-
ad usum & efficaciam, libero arbitrio subdita;
alter verò, ut diximus, expressè docet hujus
questionis profunditatem, non posse solvi per
humani arbitrii velle vel nolle. Sanè, licet argu-
menta à silentio, seu ab auctoritate negativa,
debiliora sint; istud tamen ex Apostoli silentio
& admiratione de sumptum, efficacissimum est,
& demonstrativum dici potest: hoc enim Pauli
silentium, eloquentissimum est, & altius quali-
bet tuba clamat, fictitiam esse scientiam me-
diam, & ut bellè ait, P. Baronius, *Gratus & ex-
pressus censeri debet contra scientiam mediam, quâ-
vis censurâ, in illam conceptis verbis lat. i.*

Secundo, ut argumenti propositi, quod apud
Athenienses palmarium est debilitas magis ap-
pareat, & ex contactu hujus Lydiæ lapidis, il-
lorum doctrinam argenteam non esse, sed plum-
beam, comprobemus; placet illud in ipsos retor-
quere, ac ostendere difficultatem in eo conten-
tam, esse nobis & illis communem: Licet enim
illi doceant, Judæos & Tyrios fuisse pares &
æquales in gratiâ physicè, & in esse entis confi-
derata, non negant tamen fuisse inæquales in
gratiâ, in esse moris, & in ratione beneficii spe-
ctatam; quamvis utriusque, eadem fortè motio-
ne morali allicerentur, & ad penitentiam invi-
tarentur; Tyris tamen conferenda erat ex de-
creto Dei, vel conformiter ad eorum genium,
complexionem, & temperamentum, ut docet
Vazquez; vel juxta Suarezem, & alios gratiæ con-
gruæ defensores, in ea temporis differentia, in eo-
rum ordine, & in illis occasionibus, in quibus
prævidebantur per scientiam mediam consen-
surum; Judæis vero eadem gratiâ exhibita fuit, non
attentâ inclinatione illâ, & in alio rerum ordine,
atque in aliis circumstantiis, in quibus prævide-
bantur dissenturi. Si ergo injusta est increpatio
unius hominis, comparatione alterius, cui non
est par & æqualis in auxiliis gratiæ, ut dicunt Ad-
versarii; injustè Christus increpavit Judæos, ex-
emplo & comparatione Tyriorum, cum Tyris,
juxta eorum doctrinam, habituri essent majorem
gratiâ, saltem in esse moris, & in ratione bene-
ficii, quam Judæi, qui proinde potuerunt justam
habere excusationem, & respondere Christo ip-

fos objurganti. Cur nos increpas exemplo Tyri-
orum; si enim dares nobis gratiâ illam con-
gruam, quam illis eras daturus, & si nos poneret
in illis occasionibus, & circumstantiis, in quibus
prævidisti per scientiam mediam, nos esse credi-
turos, sicut decrevisti ponere Tyrios, etiam nos
crederimus, sicut illi. Sed quia das nobis gratiâ
incongruam, non credimus, neque agimus peni-
tentiam, sicut nec illi crederent, aut peniterent,
si eandem gratiâ illis dares. Sicut ergo defen-
sores scientiæ mediæ respondere coguntur, que-
rimoniam illam Judæorum esse injustâ, eorum-
que excusationem frivolam & inanem: quia ad
justitiam & æquitatem illius reprehensionis sa-
tis est quòd Deus contulerit Judæis gratiâ suf-
ficientem, per quam poterant absolute credere,
& agere penitentiam; nec eum obligari dare sem-
per gratiâ congruam, ac expectare illas oc-
casiones, in quibus prævidit per scientiam me-
diam hominem consenturum, & sicut vocationi
obtemperaturum. Ita similiter nos dicimus,
quòd quamvis Tyris, ex hypothesi prædicatio-
nis & miraculorum Christi, habituri essent ma-
jorem gratiâ, physicè & in esse entis, quàm Ju-
dæi; & futuri esset ipsis superiores, in ratione au-
xilii efficaciis, quòd Deus non teneretur dare omni-
bus (alias nulla fieret gratiâ valis misericordiæ,
& gratiâ non esse gratiâ, ut loquitur divus Paulus)
justa tamen fuit objurgatio, & increpatio Chri-
sti, adversus Judæos, quia ad justitiam illius suf-
ficientem, quòd fuerint pares Tyris in ratione auxili-
ii sufficientis, & quantum ad ea quæ se tenent ex
parte potentiae, & actus primi; quamvis fuerint
illis inæquales, quoad illa quæ se tenent ex parte
actus secundi, vel ex parte reductivi de actu pri-
mo ad secundum. Unde ad argumentum in for-
ma respondeo, concessa Majori, negando Mino-
rem; ad cujus probationem, nego etiam Minorem;
ad illius probationem, Minor etiam neganda est:
nam cum ex defectu decreti & auxili-ii efficaciis,
non colligatur in Judæis defectus potentiae ad
penitentiam, visis miraculis Christi, potuit Chri-
stus illos justè increpare: potenti enim bonum fa-
cere, & non facienti, peccatum est illi: nec illi
aliqua sui peccati excusatione, seu justâ ad ob-
jurgationem Christi responsione habere poterit.

Ad primam confirmationem, distinguo Ma-
jorem: Ut comparativa increpatio justa sit, de-
bet esse æqualitas inter extrema comparationis,
quantum ad actum primum, concedo: quantum
ad actum secundum, vel applicationem ad il-
lum, nego. Ratio est, quia ut unus justè increpe-
tur præ alio, sufficit obligationis æqualitas,
quam unus transgreditur, & alter adimplet: ob-
ligatio autem fundatur super posse, non super
actum, & applicationem ad illum; & quia decre-
tum, & gratiâ efficax, & prædeterminans, non
dant posse, sed illud supponunt, & ad actum ef-
ficaciter applicant; hinc est, quòd inæqualitas
ex illis proveniens, non tollit æqualitatem ob-
ligationis, nec obstat justæ increpationi, etiam
comparativæ; cum in posse obligationem fun-
dante, supponantur extrema esse æqualia. Imò
nisi esset inæqualitas ex parte decreti, & gratiæ
applicantis, & reductentis de actu primo ad se-
cundum, nullus daretur locus increpationi: quia
quotiescumque ponitur applicatio ad actum,
seu reductivum de actu primo ad secundum,
ponitur ipse actus, qui habet indissolubilem cum
illo connexionem. Unde si Judæi fuissent pares
Tyris in decreto, & in gratiâ efficaci, & præ-
determi-

determinante ad penitentiam, nō potuissent argui & increpari à Christo, exemplo & comparatione Tyriorum. Exempla verò fervorum & militum, quæ ibidem adducuntur, non sunt ad rem: cum in illis sit inæqualitas, quantum ad ea quæ se tenent ex parte potentia & actus primi, ut constat. Ex quo patet responsio ad secundam confirmationem: neganda est enim Major, si non obtante inæqualitate in miraculis, supponantur æquales quoad posse.

184 Contra hanc solutionem & doctrinam, quæ est communis apud nostros Thomistas, & quam fusè explicant in Tractatu de auxiliis, fieri potest hæc instantia difficilis. Ille non est culpabilis quod nō agat, nec reprehensione dignus, qui non habet omnia necessaria ad agendum: Sed qui caret auxilio efficaci, non habet omnia requisita ad operandum: Ergo culpabilis non est. Minor est certa, nam in sententia Thomistarum auxilium efficax requiritur ad agendum. Major verò variis exemplis declarari & suaderi potest: ille enim qui est in tenebris, non est culpabilis, si non videret, quia deesset illi lumen quod est necessarium ad videndum; qui caret Breviario, inculpabiliter omittit officii recitationem, quia illud ad horas canonicas recitandas necessarium est, & sacerdos cui deest panis ad consecrandum, excusatur ab obligatione celebrandi Missam, quia hostia ad consecrationem requiritur.

185 Respondeo distinguendo Majorem: Ille non est culpabilis quod non agat, qui non habet omnia ad agendum requisita, ex parte actus primi concedo: ex parte actus secundi nego. Similiter distinguo Minorem. Qui habet auxilium sufficiens sine efficaci, non habet omnia requisita ad agendum, ex parte actus secundi, concedo Minorem: ex parte actus primi, nego Minorem & Consequentiam: nam, ut supra dicebamus, ut aliquis sit culpabilis & reprehensione dignus, sufficit quod verè possit, teneatur, & non faciat: qui autem habet auxilium sufficiens, licet careat efficaci, verè potest agere, & habet omnia ad agendum necessaria, non quidem ex parte actus secundi, sed ex parte actus primi. Unde patet disparitas ad exempla in argumento adducta, lumen enim ex parte actus primi ad videndum requiritur, quia sine illo species, quæ ad visionem effectivè unà cum potentia visiva concurrunt, eamque per modum comprincipii complent, ad oculum transmitti nequeunt. Breviarius etiam exigitur ad recitationem horarum, ex parte actus primi, seu ut complementum potentia, quia concurrat veluti locò specierum, sine quibus homo nec in actu primo potest recitare officium, cum species constituent illum in actu primo ad intellectionem. Idem cum proportionem dicendum est de sacerdote cui deest hostia ad consecrandum, cum enim illa sit materia consecrationis, sacerdos qui illam non habet nec habere potest, non censetur habere potentiam in actu primo completam & expeditam ad celebrandum.

186 Addo quod nullum est aut esse potest exemplum ex causis necessariis mutuarum, quod valeat aut valere possit pro causis liberis; quia in causis necessariis non distinguitur duplex auxilium ad agendum; unum sufficiens & alterum efficax, sed unicum est, quod quando datur, semper est efficax; cum de ratione causæ necessaria sit, quod positus omnibus ad agendum prærequisitis, necessariò agat, & ita operetur, ut non pos-

fit non operari; atque ita agat unum, ut non possit pro tunc agere oppositum, saltem ab intrinseco: & ex proprio agendi modo; at verò in causis liberis, ratione libertatis distinguitur duplex illud auxilium sufficiens & efficax; ita ut positus omnibus ad agendum prærequisitis, non agat necessariò, sed quandoque possit agere, licet de facto non agat, quando nempe datur ei auxilium sufficiens tantum, quandoque verò agat de facto, & possit non agere, vel etiam agere oppositum, nimirum quando datur ei auxilium efficax. Unde instantia desumpta ex necessitate luminis ad videndum, non est ad rem; quia lux causa naturalis & necessaria est, nec datur per modum liberi, sicut gratia sufficiens & efficax.

Dices, Præceptum alicui impositum non obligat solum ad posse agere, sed etiam ad agendum: Ut ergo possit aliquis observare præceptum, necesse est quod detur illi nedum auxilium sufficiens per quod possit, sed etiam efficax, per quod agat, si velit.

Respondeo concessio Antecedente, negando Consequentiam: quia ratione auxilii sufficientis, nedum habemus quicquid requisitum est ad posse, sed etiam quicquid ex parte principii, sive actus primi & potentia requiritur est ad agere, quod sufficit, ut aliquis censeatur posse observare præceptum; alioquin ille qui caret gratiâ congruâ, quæ juxta Adversarios ad operandum ex parte actus secundi requiritur, non posset dici completè potens ad implenda præcepta. Unde omnes ferè Adversariorum instantia, quibus gratiam prædeterminantem impetunt, possunt contra congruam retorqueri, ut fatetur P. Martinonius in Anti-Jansenio.

Ex his intelliges, quod licet hæc propositio, *Deus non potest facere, nisi quod præscribit, vel decrevit se facturum*, duplicem potest habere sensum: exceptio enim potest referri ad potentiam quæ importatur per *potest*, vel ad actum qui exprimitur per *facere*. Si primo modo accipiat, falsa est, quia Deus plura potest facere, quam præscribit & decrevit se facturum: vera autem, si secundo modo usurpetur, quia significat quod non potest esse quod aliquis fiat à Deo, & non sit ab illo præcipitum & decretum. Ita patet ista propositio, *Homo sine auxilio efficaci non potest converti vel operari*, distinguenda est: Nam si *ly sine* referatur ad potentiam, & significet, quod homo sine tali auxilio non habet potentiam completam & expeditam ad conversionem vel operationem, neganda est. Si vero *ly sine* reduplicet supra actum, & sit sensus, quod non potest esse, ut sine auxilio efficaci de facto sit conversio & operatio concedenda est. Vel etiam potest propositio illa distingui & concedi, si per *ly potest*, intelligatur potentia consequens; negari verò, si intelligatur potentia antecedens. Potentia antecedens, est potentia secundum se seu potentia sufficienter instructa ad operandum. Potentia consequens, est potentia conjuncta cum actu, seu ad operandum applicata.

Dices, Nullus habet potentiam sive antecedentem sive consequentem ad id quod implicat contradictionem: Sed implicat contradictionem hominem carentem auxilio efficaci operari: Ergo homo carens auxilio efficaci, nullam habet potentiam, sive antecedentem, sive consequentem ad operandum.

Respondeo primò retorquendo argumentum in hunc modum: Nullus habet potentiam sive an-

precedentem, sive consequentem ad id quod implicat
 contraditionem: Sed implicat contradiotionem ho-
 minem carentem gratia congrua, vel concursu
 simultaneo operari: Ergo homo carens gratia con-
 grua, vel concursu simultaneo, nullam habet poten-
 tiam, sive antecedentem, sive consequentem ad ope-
 randum. Simile argumentum potest fieri ad pro-
 bandum Deum sine decreto efficaci creandi
 plures mundos, non habere potentiam antece-
 dentem ad illos creandos: nam cum Deus sit
 agens liberum, implicat ipsum ad extra aliquid
 operari, sine decreto ejus omnipotentiam de-
 terminante & applicante. Hoc ergo argumen-
 tum pure philosophicum est, nec syllogismus, sed
 paradoxus dici debet. Unde satis pramulius,
 neganda est consequentia, quia a sensu compo-
 sitio in minori fit transitus ad vivum in conse-
 quentia. Ut valeret consequentia, oporteret sic
 concludere: Ergo nullus habet potentiam ad ope-
 randum carens auxilio efficaci, sive quod idem est,
 ad componendam operationem cum carentia
 auxilii efficaci. Ut patet in simili, nam si quis
 ita argueret: Nullus habet potentiam ad id quod
 implicat contradiotionem: Sed implicat contradiotionem
 non agens agere: Ergo nullus non agens, habet
 potentiam ut agat: hac consequentia mala esset,
 optima vero si diceretur: Ergo nullus habet poten-
 tiam ut agat non agens, seu ut componat actio-
 nem cum actionis carentia.

§. II.

Alia solutio principalis argumenti.

190 **A**lia solutio principalis argumenti infirma-
 tur a D. Thoma 3. contra Gentes cap. 159.
 ubi sibi hoc argumentum objicit: Cum in finem
 ultimum aliquis dirigi non possit sine auxilio gratia,
 sine qua etiam non potest habere fidem, spem, dilectio-
 nem, & perseverantiam: potest alicui videri quod non
 fit homini impendendum, si predictis carcat, precipue
 cum auxilium gratia mereri non possit, nec ad Deum
 converti, nisi Deus eum convertat. Cui argumento
 sic responderet: Ad hujus dubitationis solutionem con-
 siderandum est, quid licet aliquis per motum liberi ar-
 bitrii, divinam gratiam nec promoveri nec advocare
 possit, potest tamen seipsum impedire, ne eam reci-
 pias; & cum hoc sit in potestate liberi arbitrii, non im-
 merito impendatur ei, qui impedimentum prestat gra-
 tia receptioni. Itaque juxta hanc Doctoris Ange-
 lici doctrinam, dici potest Judas recte ac iuste
 increpatos fuisse a Christo, exemplo Tyrriorum
 & Sidoniorum, non solum pares quia ipsis erant
 in auxiliis sufficientibus quae dantur ad posse, sed
 etiam quia plura gratia efficaci, quae datur ad
 agere, impedimenta praestabant; ratione majoris
 cecitatis, obstinationis, & indurationis: ut
 enim ait Augustinus de bono persever. cap. 14.
 Non erant sic excecati, nec sic induratum cor Tyrrio-
 rum & Sidoniorum, quoniam credidissent, si quavis
 viderunt isti (scilicet Judaei) signa vidissent.

Hanc solutionem silius exponemus Tractatu
 sequenti, ubi ostendimus peccatorem posse redi
 di indignum gratia, illique resistere, & duplici ge-
 nere impedimentorum; quaedam sunt antece-
 dentia, nimirum peccata quae praecesserunt, vel
 actualia, vel originalia; quorum licet interdum
 rationem non habeat Deus, sed sua infinita mi-
 sericordia, superatis obstaculis, gratiam pra-
 beat indignis, illique impedimentum praebenti-
 bus, tamen certum est, occasione illorum, Deum
 posse iuste gratiam efficacem denegare, ex cu-
 jus carentia & denegatione, alia peccata se-
 Tom. 1.

Aquantur. Sed praeter illud impedimentum ante-
 cedens, quod potest multo tempore praecedere
 peccata inde secutura, aliud est genus impedi-
 menti concomitans, prius tamen secundum ge-
 nus causae materialis, ad quod sequatur primum
 peccatum; illudque vocat Joannes a. S. Thoma,
 impedimentum culpae concomitantis, vel inconsidera-
 tionis: licet enim denegatio auxilii efficaciis sit
 prior culpa, veluti in genere causae efficientis,
 est tamen illa posterior, veluti in genere causae
 dispositivae, seu materialis; sicut dispositiones
 concomitantes liberam, ad illam disponunt, li-
 cet ab ea per modum proprietatis dimanent:
 calor enim, qui est dispositio ad formam ignis, est effe-
 ctus profluens a forma ignis, inquit S. Doctor 3. p.
 quaest. 7. art. 13. ad 2. Vel sicut, licet apertio
 fenestrae effectivè procedat ab ingressu venti in
 aulam, ad illum tamen disponit, & in genere
 causae materialis, seu dispositivae, illum praec-
 dit: vel etiam sicut gratia sanctificans, prout
 actu infunditur, & habet vim auxilii efficaciis,
 animam moventis est, prior in genere causae effi-
 cientis, actibus contritionis & charitatis; illis
 vero posterior, in genere causae materialis, seu
 dispositivae, prout habet rationem habitus, &
 qualitatis animam sanctificantis, de quo fuit in
 Tractatu de justificatione & merito. Hac vero
 distinctio, seu ordo prioris & posterioris, se-
 cundum daverum genus causae, in Schola Peripate-
 tica & Thomistica, communiter receptum, & a
 Claudio Typhanio Societatis Jesu, in libro de
 ordine, deque priori & posteriori, fuse expositum,
 tanti momenti esse putat cardinalis Delugo, ut
 eo constituto, dicat Thomistas qui eo confuge-
 rint, tutos esse ab argumentis, quae contra pra-
 motionem & gratiam efficacem a Recentiori-
 bus objici solent.

Diff. 1. art. 8.

Diff. 8. de praerog. 7. 1.

§. III.

Solvuntur argumenta ex auctoritate Sanctorum Patrum.

DE X auctoritate SS. Patrum in favorem scien-
 tia mediae, sic argumentantur Recentiores. 192
 Augustinus, Hieronymus, & alii SS. Patres, quaerunt,
 Cur creaverit Deus Angelos, quos sciebat pecca-
 turus? Cur creaverit Adamum, quem sciebat lapsu-
 rum? quod est quaerere, quomodo praescientia
 futuri peccati, non impedierit voluntatem
 creandi peccatorem? Sed haec praescientia non
 potest esse alia, quam scientia media: Igitur de-
 mente SS. Patrum illa admittenda est. Minor
 probatur primo, quia SS. Patres loquuntur de
 praescientia, quae potuit impedire voluntatem
 creandi peccatorem: At haec non potest esse ab-
 soluta, sed tantum conditionata, ac proinde sci-
 entia media: Ergo &c. Secundo, SS. Patres lo-
 quuntur in his locis de scientia directiva divini
 decreti: Sed haec est scientia media: Ergo lo-
 quuntur de scientia media.

Respondeo concessa Majori, negando Minor
 rem. In his enim testimoniis quae plurima refert
 Ruiz nullum est leve vestigium, vel tenuis um-
 bra scientiae mediae, ut recte annotavit Claudius
 Typhanus, in libro de priori & posteriori:
 Agunt enim SS. Patres de scientia Dei absoluta,
 & respectu eorum quae revera absolute futura
 sunt, non autem quae tantum conditionate; nam
 loquuntur de praescientia peccati Angelorum,
 & primorum parentum, quam constat fuisse ab-
 solutam. Falso igitur, & plane contra Sancto-
 rum Patrum mentem, Suarez, Ruiz, Petrus a S.
 Joseph alique Recentiores, ea interpretantur
 S f de

193 de scientia Dei diff. 63. Cap. 29.